

Systembeskrivning

2.5 Undertak

Inledning

Gyproc Undertak är en samlade benämning för flera system med Gyproc Gipsskivor monterade på stål- eller trästomme. Systemen är normalt horisontala och plana, men alternativ finns för böjda former.

Bärverket kan vara av typen:

- Nedpendlade
- Fribarande
- Fasta/direktmonterade.

Konstruktionen kan ha flera syften:

- Förbättra ljudisoleringen (se nedan och kap 4.1.4)
- Förbättra brandskyddet
- Sänka takhöjden
- Dölja installationer
- Öka värmeisoleringen (används endast mot kalla yttertak).

Förbättrad ljudisolering

Nedpendlat undertak förbättrar ljudisoleringen, och blir mest effektivt vid minsta möjliga antal förbindelser mellan det nedpendlade undertaket och bjälklaget (min 100 mm), min 45 mm mineralull ovanför undertaket, minst 2 lag 12,5 mm Gyproc Gipsskivor, och akustisk tätning vid anslutningar. Vid direktmontering se kap 4.1.4.

Systembeskrivning

Till horisontella nedpendlade undertak används 1, 2 eller 3 lag gipsskivor, som skarvspacklas till ett tak utan synliga skarvar. För bästa resultat rekommenderas 12,5 mm Gyproc Planum som yttre skivlag (kan ersätta Gyproc Normal). Skivan har försänkta kanter runt om, vilket ger bäst förutsättningar för att åstadkomma helt släta målade undertak. För mer information om spackling, se kap 2.11.11 och 3.11.11. Använd:

- 12,5 mm Gyproc Planum alt
12,5 mm Gyproc Normal alt
15,4 mm Gyproc Protect F.

Ljud- och brandklass vid val av Gyproc Planum är detsamma som för Gyproc Normal. Gipsskivor med kvalitet Protect F ska alltid monteras ytterst från bärverket räknat.

För t.ex villor eller flerfamiljshus med trästomme, är det vanligt att använda gipsskivor med fasade kanter som alternativ till skivor med försänkt kant. Det finns två typer:

- 12,5 mm Gyproc Plank
- 12,5 mm Gyproc Kortplank.

Dessa skivor ger synliga V-fogar i taket (skarvarna spacklas ej). Med skivor med fasad kant blir kostnaden för spackling lägre och risken för sprickor (pga rörelser i trästommen) minskas.

I följande systembeskrivningar anges kortfattat uppbyggnad av systemen, med ingående komponenter och användningsområden.

För detaljer och fullständig information, se motsvarande avsnitt i kap 3.

2.5.1 Gyproc GK system

Gyproc GK system är ett bärverk för nedpendlat undertak med snabb "klick-montering" bestående av stålprofiler som "klickas" på plats utan verktyg eller skruv. Systemet består av bärprofiler, tvärprofiler, anslutningsprofiler, skarvbleck, kopplingsbeslag och olika typer av infästningar som justerbara pendlar samt vibrationsdämpande upphängning. Se även datablad 3.5.1:101 - 3.5.1:102.

Längdskarvning av profiler, montage av tvärprofiler till bärprofiler samt montage av justerbara pendlar i bärprofiler sker med olika kopplingsbeslag. Infästningarna är dels för fast infästning vid direktmontage mot bjälklaget eller olika typer av hängstag/pendlar som är justerbara för att för-

enkla monteringen. Profilerna kan justeras i sidled efter montering, och systemet kan justeras, vid behov, före eller i samband med skivmonteringen. Gyproc GK-profilerna är 60 mm breda vilket underlättar skruvningen och ger god anliggningsyta. Med Gyproc GK 40 och GK 41 som upphängare förbättras undertakets ljudisolering. GK 41 ger förbättringar även i låga frekvenser.

En nivå

Gyproc GK system kan användas med bärprofiler och tvärprofiler (sekundärprofiler) i samma nivå, vilket ger en lägre konstruktionshöjd. Montering i en nivå gör att alla kanter på skivorna blir understödda vilket är en fördel vid montering av 1 lag gipsskivor, samt rekommenderas vid 2 lag gipsskivor vid brandklass EI 30. Se datablad 3.5.1:101.

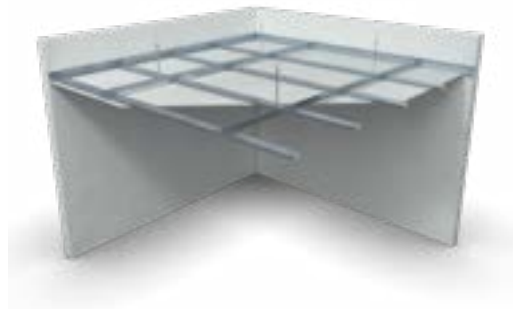
Två nivåer

Gyproc GK system med bärprofiler och tvärprofiler i två nivåer ger ett extra snabbt montage då det är samma typ och längd på bärprofilen i båda nivåerna, se datablad 3.5.1:102. Gyproc GK system i

en eller två nivåer kan utföras med brandmotstånd EI 30–EI 60 med Gyproc Gipsskivor utan mineralull och med krav på liten risk för nedböjning. Vid brandklass EI 30 rekommenderas alternativet med Gyproc GK i en nivå.

2.5.6 Gyproc PS, undertak med stål-stomme

Gyproc PS system med primär/sekundär är det traditionella undertaket med nedpendlade primärprofiler, Gyproc P 45 och sekundärprofiler, t.ex Gyproc S 25/85. Pendeln kan vara av typen hålbånd. Alla delar fästs i varandra med Gyproc Quick skruv. Undertaket kan utföras med brandmotstånd EI 30–EI 60. Systemet kan användas för att klara ev krav på brandmotstånd ovanifrån, vid begränsad brandpåverkan. Stommen kan göras beträdbart med tryckfördelning, enligt Gyproc Monteringshandbok avsnitt 5.2.

2.5.11 Böjda undertak med stålbärverk

Välvda undertak skapas dels genom böjning av Gyproc Gipsskivor direkt mot bärverket, dels med färdigböjda element för små radier. Bärverket består av förböjda (konkava eller konvexa) takprofiler Gyproc HB 40/30 och sekundärprofiler Gyproc S 25/85. Primärprofilerna hängs upp i ovanliggande konstruktion med bandstål. Vid böjning direkt mot regelstommen används t.ex 1 eller flera lag 6,5 mm Glasroc GFM Multiboard – Böjskiva med sekundärprofilerna monterade på c 150–300 mm, tätast vid mindre radier. 6,5 mm Gyproc Ytskiva och 12,5 mm Gyproc Normal kan också i vissa fall användas vid böjda undertak. Gyproc levererar även fabriksstillverkade förböjda gipselement.

2.5.21 Friberande undertak med stålbärverk

Genom att bygga undertak som friberande konstruktioner undviks infästning i ovanförliggande bjälklag eller takkonstruktion. Detta är särskilt intressant i samband med höga krav på ljudisolerering, stor nedpendlingshöjd, stora rörelser – t.ex nedböjning för snölast – i ovanförliggande konstruktioner eller om stag till nedpendlat bärverk inte får plats på grund av installationer i utrymmet ovanför undertaket.

Undertaket utformas med primärreglar av Gyproc regler, förstärkningsreglar eller lättbalk. Dessa kan vara av typen Gyproc XR eller Gyproc GFR DUROnomic, alt lättbalkar vid större spännvidder. I kapitel 4.3.5 Friberande undertak finns dimensioneringstabeller för de olika utförandena. Under

dessa monteras sedan det antal lag Gyproc Gipsskivor som krävs. Undertaket bärs upp av innerväggar t.ex Gyproc innerväggar med stålstomme, typ Gyproc XR. Undertaket stabiliserar väggen i dess överkant.

2.5.51 Innertak med trästomme

Gipsskivornas underlag kan utgöras av friberande eller nedhängda bjälkar, läkt, glespanel eller sponstad panel. Skivorna monteras direkt mot bjälkarna, eller mer vanligt mot glespanel monterade under bjälkarna. Glespanel av trä kan med fördel bytas ut mot sekundär Gyproc S 25/85 eller S 45/80 alt. Gyproc AP profil. Lösningar med t.ex brandmotstånd EI 30–EI 60 visas.